

Téma č. 13: Barok a klasicizmus na území Slovenska

BAROK (16. – 17. storočie, 1. polovica 18. storočia)

Charakteristika a vzdelávanie

- **Centrum kultúry:** mestá.
- **Vzdelávanie:** Hudba sa začala vyučovať v školách vďaka vzniku gymnázií a lýceí.
- **Vedúca osobnosť:** Kantor.
- **Prevládajúce formy:** Do popredia sa dostáva organová hudba, dominuje polyfónia.
- **Rozsah tvorby:** Na Slovensku sa zachovalo vyše 10 000 polyfónnych skladieb zo 16. a 17. storočia.

Významné zbierky a pamiatky

- **Hlavné zbierky hudobní:**
 - Levočská zbierka hudobní
 - Bardejovská zbierka hudobní
 - Fond františkánskeho kláštora v Bratislave (BA)
- **Bystrická agenda:** Najstaršia rukopisná zbierka poézie, obsahuje pôvodné piesne so zápismi melódií.
- **Kódex Anny-Hansen Schumannovej:** Menzurálny kódex.
- **Zachované cirkevné pamiatky:** *Cithara Sanctorum, Cantus Catholici*.
- **Svetská inštrumentálna hudba:**
 - Vietorisova tabulatúra
 - Melodiárium Anny Szirmay-Keczerovej
 - Pestrý zborník
 - Uhrovská zbierka

Významní predstavitelia

- **Skladatelia:** Majster Hermann z Banskej Bystrice (BB), Jozef Pantaleon Roškovský.
- **Skladatelia a organisti:** Samuel Capricornus, David Praetorius, Ján Šimbracký, Samuel Marckfelner, Zachariáš Zarevutius, Daniel Speer.

KLASICIZMUS (18. storočie – 1. polovica 19. storočia)

Charakteristika a spoločenský kontext

- **Nová funkcia hudby:** Funkcia ušľachtilej zábavy.
- **Rozvoj:** Hudba sa rozvíjala vo veľkomestách (Bratislava, Košice).
- **Podpora:** Umenie podporovala bohatá šľachta.

Vývojové etapy

1. **Vláda Márie Terézie:** Bratislava (BA) sa stáva centrom Uhorska, nastáva oživenie kultúry.
2. **Jozefínske reformy:** Dobové zmeny sa odrazili v domácej hudobnej tvorbe.
3. **Obdobie po Napoleonských vojnách:** Hudba sa presadzuje u mešťanstva. Domáca tvorba nesie znaky oneskorenia a zaostáva v porovnaní s európskou hudbou.

Významní skladatelia

- **Hlavní predstavitelia:** Anton Zimmermann, Ján Juraj Družecký.

Johann Nepomuk Hummel

- **Pôvod:** Pochádzal z Bratislavy.
- **Štúdium:** Študoval vo Viedni u Mozarta, Haydna a Salieriho.
- **Význam:** Klavírny virtuóz (považovaný za najlepšieho pred Lisztom).
- **Tvorba:**
 - Sonáty
 - Koncerty
 - Rondá
 - Etudy
 - Variácie